

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Kansakoulu. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ siirtää ruotsinkielisten kansakoulujen ynnä apukoulun psykiatrasta hoitoa tarvitsevat oppilaat Samfundet Folkhälsan i svenska Finland nimisen yhdistyksen sielun-terveydellisen neuvontatoimiston hoidettaviksi sekä oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään sitä koskevan sopimuksen seuraavan syyslukukauden ajaksi ehdoin:

että yhdistyksen neuvontatoimiston lääkäri T. Brander alistettiin kyseisen toimintansa suhteen lastenpsykiatri E. S. Jokivartion alaiseksi; että kustakin sairaustapauksesta tehtiin asianmukaiset muistiinpanot; että ruotsinkielisessä apukoulussa pidettiin koulun arkistossa säilytettäviä oppilaiden tarkastuskortteja;

että psykiatrin toiminnasta laadittiin vuosikertomus; sekä

että tästä järjestelystä ei aiheutunut mitään lisäkuluja kaupungille.

Valtuusto päätti v:n 1942 alusta lukien korottaa kansakoulujen johtajain vuosipalkkiot 2,000 mk:sta 3,000 mk:aan ja luokkapalkkiot 100 mk:sta 150 mk:aan vuodessa ²⁾; siirtää suomenkielisten kansakoulujen kanslian 42 palkkaluokkaan kuuluvat nuoremman toimistoapulaisen virat 40 palkkaluokkaan ³⁾; siirtää ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian 41 palkkaluokkaan kuuluvan kanslia-apulaisenviran 40 palkkaluokkaan ⁴⁾; sekä kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian 43 palkkaluokkaan kuuluvan toimistoapulaisenviran 40 palkkaluokkaan ⁵⁾ myöntäen 2,100 mk viimeksi mainitun korotetun palkan suorittamiseen kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ⁶⁾ alentaa kansakoululuokkien oppilasluvun alimman keskimäärän lukuvuoden 1941/42 aikana 33 oppilaasta 31:een.

Kaupunginhallituksen myönnettyä ennakolta kaupunginkassasta 210,000 mk ⁷⁾ suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolatoiminnan jatkamiseksi syyskuun 15 p:ään saakka, valtuusto hyväksyen tämän toimenpiteen päätti ⁸⁾ sallia mainituin määrin ylittää suomenkielisten kansakoulujen määrärahaa Oppilaiden kesävirkistys.

Kaupunginhallitus oli oikeuttanut ⁷⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan heti ryhtymään valmistaviin toimenpiteisiin tilapäisen koulupuutarhan järjestämiseksi n. 225 oppilaalle siirtolapuutarhaneuvonjan tarkemmin osoittamalle alueelle Mäkelänkadun varrelle sekä myöntänyt mainittua tarkoitusta varten ennakolta kaupunginkassasta 77,000 mk. Valtuusto hyväksyi ⁹⁾ kaupunginhallituksen edellä mainitut toimenpiteet oikeuttaen sen enintään edellä mainituin määrin ylittämään kansakoulujen yhteisiin menoihin sisältyvää määrärahaa Koulupuutarhat.

Pääloukkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ¹⁰⁾ enintään 82,000 mk:n suuruisen määrärahan käytettäväksi yhden ilmaisen lämpimän aterian jakamiseksi päivittäin kertomusvuoden kesällä sellaisille koulupuutarhoissa työskenteleville vähävaraisille oppilaille, jotka opettajiensa ilmoituksen mukaisesti edellisenä lukukautena olivat koulusta saaneet ilmaista ruokaa tai muuta avustusta, sekä

¹⁾ Kvsto 4 p. kesäk. 45 §. — ²⁾ S:n 29 p. lokak. 19 §. — ³⁾ S:n 1 p. lokak. 16 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. lokak. 17 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. toukok. 10 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. marrask. 19 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 236. — ⁸⁾ Kvsto 29 p. lokak. 24 §. — ⁹⁾ S:n 14 p. toukok. 44 §. — ¹⁰⁾ S:n 14 p. toukok. 45 §.

oikeutti samalla muutkin koulupuutarhojen oppilaat maksua vastaan nauttimaan samanlaisen aterian.

Opetustoimen pääluokkaan sisällyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ¹⁾ 2,900 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen kertomusvuoden tarverahoihin raitiotievaunulippujen ostamiseksi koulujen vaihtimestareille.

Valtuusto hyväksyi ²⁾ yleisten töiden lautakunnan sen kehoituksesta ³⁾ laadituttamat alustavaan asemakaavan muutosehdotukseen merkityssä XXII kaupunginosan uudessa korttelissa n:o 559 olevalle Hattulantien tontille n:o 2 rakennettavan kansakoulutalon pääpiirustukset.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁴⁾ ylittämään tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa uuden kansakoulutalon rakentamiseksi Lapinlahdenkadun varrelle 118,457: 80 mk.

Kaupunginhallitus oli oikeuttanut yleisten töiden lautakunnan korjauttamaan ilmapommituksessa vaurioituneen Porthaninkadun kansakoulun entiseen kuntoonsa rakennustoimiston talorakennusosaston laatiman suunnitelman mukaisesti sekä suostunut mainitun koulun ääriäreenäsiin ilmapommituksessa vaurioituneen kaasujohdon vetämiseen suoritettavien korjaustöiden yhteydessä kyseiseen kouluun ⁵⁾. Hyväksyen nämä kaupunginhallituksen toimenpiteet valtuusto oikeutti ⁶⁾ yleisten töiden lautakunnan 544,000 mk:lla ylittämään kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvää määrärahaa Kansakoulut.

Valtuusto päätti ⁷⁾ siirtää kertomusvuonna käytettäväksi Suomenkielisten kansakoulujen v:n 1940 kaluston hankintamäärärahasta 75,000 mk sekä v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Perushankinnat sisältyvästä, Käpylän kansakoulun lisäkaluston hankkiminen nimisestä määrärahasta v:een 1940 siirretyt 73,000 mk.

Opetustoimen pääluokkaan sisällyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ⁸⁾ 7,150 mk:n lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen kaluston hankintamäärärahaan eräiden voimistelutelineiden hankkimiseksi Lapinlahden uuteen kansakouluun siten, että ne merkittäisiin koulun kalustoluetteloon mutta luovutettaisiin myöskin koulun voimistelusalialia vuokraavien vapaiden urheiluseurain käytettäväksi.

Suomenkielisten kansakoulujen määrärahaa Valaistus päätettiin ⁹⁾ sallia ylittää 26,752 mk.

Työväenopistot. Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁰⁾ työväenopistojen tuntiopettajille kotityöstä maksettavan korvauksen 23—33 mk:ksi kaksoistunnilta ja jätti työväenopistojen johtokuntien tehtäväksi korvauksen yksityiskohtaisen määräämisen kussakin eri tapauksessa.

Opetustoimen pääluokkaan sisällyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ¹¹⁾ 3,000 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisen työväenopiston määrärahaan Tilapäistä työvoimaa mainitun työväenopiston johtokunnan käytettäväksi opistotalon lämmittämisestä kertomusvuonna aiheutuvan lisätyön kustannusten peittämiseen.

¹⁾ Kvs to 12 p. maalisk. 29 §. — ²⁾ S:n 3 p. syysk. 31 §. — ³⁾ Ks. v:n 1940 kert. s. 52. — ⁴⁾ Kvs to 29 p. tammik. 20 §. — ⁵⁾ Ks. tämän kert. s. 233. — ⁶⁾ Kvs to 29 p. lokak. 18 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. tammik. 32 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. maalisk. 25 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. kesäk. 62 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. tammik. 16 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. kesäk. 63 §.

Suomenkielisen työväenopiston v:n 1940 määrärahaa Valaistus päätettiin ¹⁾ sallia ylittää 2,550: 85 mk ja kertomusvuoden määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 2,560 mk opiskelijain vaatteiden vartioinnista opintoiltoina aiheutuneiden kustannusten suorittamiseksi.

Valmistava poikain ammattikoulu. Koska valmistavan poikain ammattikoulun ohjesäännön koulun työmestareille määräämä 40 viikkotunnin opetusvelvollisuus oli katsottava kohtuuttoman suureksi, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tehdä mainitun ohjesäännön 15 §:n 2 momenttiin sellaisen muutoksen, että kyseinen opetusvelvollisuus v:n 1942 alusta lukien vähennettiin 30 viikkotuntiin. Tästä johtuvan tuntiopettajain palkkainlisäyksen huomioonottaen valtuusto päätti sitä varten merkitä v:n 1942 talousarvioon 40,000 mk.

Valmistava tyttöjen ammattikoulu. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ v:n 1942 alusta lukien perustaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun suomenkieliselle osastolle 29 palkkaluokkaan kuuluvan uuden opettajanviran, jonka opetusaineina olivat äidinkieli, laskento, kansalaistieto ja kirjapito ja jonka viikkotuntien lukumäärä oli 24.

Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin ⁴⁾ vapauttamaan valmistavan tyttöjen ammattikoulun varattomat oppilaat heidän koulussa nauttimansa elintarvikekeskuksesta lähetetyn ruoan maksamisesta.

Lastentarhat. Kaupungissa esiintyvän lastenseimien ja päiväkotien puutteen lieventämiseksi kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾:

perustaa Leppäsuon lastentarhan yhteyteen v:n 1942 syyskuun 1 p:stä lukien lastenseimen 18 lapselle;

perustaa lastenseimeä varten 35 palkkaluokkaan kuuluvan opettajanviran, kaksi 51 palkkaluokkaan kuuluvaa lastenhoitajanvirkaa ja 56 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisenviran;

merkitä lastenseimen ylläpitoa varten v:n 1942 talousarvion menosääntöön 5 0,315 mk ja tulosääntöön 8,560 mk;

merkitä lastenseimen perustamiskustannuksia varten v:n 1942 talousarvioon 60 000 mk;

perustaa Leppäsuon lastentarhan yhteyteen v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien kouluikäisten päiväkodin 50 lapselle;

perustaa päiväkotia varten kaksi 35 palkkaluokkaan kuuluvaa opettajanvirkaa, 54 palkkaluokkaan kuuluvan lastenhoitajanviran ja niinkään 54 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisenviran;

merkitä päiväkodin ylläpitoa varten v:n 1942 talousarvion menosääntöön 135,000 mk ja tulosääntöön 10,500 mk;

merkitä päiväkodin perustamiskustannuksia varten v:n 1942 talousarvioon 55,000 mk; sekä

merkitä v:n 1942 talousarvioon 197,900 mk kaupungin omistamassa Leppäsuon huvilassa olevien huoneistojen kunnostamiseksi lastenseimen ja päiväkodin käyttöön.

Valtuusto päätti ⁶⁾ kertomusvuoden alusta lukien tarpeettomina lakkauttaa Solhällan lastentarhan yhden osaston ja yhden opettajanviran.

Valtuusto päätti ⁷⁾ sallia ylittää lastentarhain ynnä niiden laitosten

¹⁾ Kvsto 29 p. tammik. 28 § ja 1 p. lokak. 30 §. — ²⁾ S:n 19 p. marrask. 10 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 151. — ³⁾ Kvsto 19 p. marrask. 11 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. helmik. 29 §. — ⁵⁾ Kvsto 19 p. marrask. 21 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. tammik. 15 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. marrask. 25 §.

määrärahaa Lasten kesävirkistys 37,770 mk lastentarhain kesäsiirtola-toiminnan jatkamiseksi syyskuun 15 p:ään saakka.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kertomuksen mainitun säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1940 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen, valtuusto myönsi¹⁾ johtokunnalle tilivapauden mainitulta vuodelta.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin v:n 1941 tilien tarkastajiksi valittiin¹⁾ liittosihteeri S. G. Andersson ja pankinvirkaileija B. V. A. Armfelt sekä heidän varamiehikseen asianajaja R. V. Rönnholm ja raitiotievaunukuljettaja O. H. Träskvik.

Töölön lastenseimen avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ merkitä v:n 1942 talousarvioon 46,725 mk:n suuruisen avustuksen Töölön lastenseimi nimiselle yksityiselle laitokselle.

Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ merkitä v:n 1942 talousarvioon Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen mainitun vuoden helmikuussa Lemunkujan l:ssä toimintansa aloittavan varattomien äitien ja lasten kodin ylläpitämiseksi 85,000 mk sekä kertakaikkisena avustuksena kodin lastenseimien sisustamiseksi 125,000 mk.

Valistusjärjestöjen opintotoimikunnan avustaminen. Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ 15,000 mk:n suuruisen avustuksen Valistusjärjestöjen opintotoimikunnalle kesäkuun 13—15 p:nä pidettävien XVIII yleisten opintokerhopäivien kustannusten peittämiseksi.

Lahjoitusrahastojen korkovarain käyttö. C. F. Ekholmin stipendirahastosta haettaviksi julistetuista kahdesta 2,750 mk:n suuruisesta matkaapurahasta myönnettiin⁵⁾ toinen ainoalle hakijalle, panimoharjoittelija E. O. K. Auralle toisen siirtyessä seuraavana vuonna käytettäväksi.

Diplomiekonoomi K. V. Eklundille myönnettiin⁶⁾ G. Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista haettavaksi julistettu 14,000 mk:n suuruinen matka-apuraha.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ muuttaa kaupunginkirjaston aukioloaikoja tammikuun 1 p:stä 1942 lukien siten, että pääkirjaston ja Kallion haarakirjaston lainausosastot olisivat avoinna arkipäivisin klo 11—20 ja lukusalit joka päivä klo 10—22, Kallion haarakirjaston lasten lainausosasto arkipäivisin klo 13—20 ja lukusali joka päivä klo 14—20 sekä Käpylän ja Pasilan haarakirjaston lainausosastot arkipäivisin klo 17—20.

Kaupunginorkesteri. Kaupunginorkesterin johtaja G. Schneévoigt oikeutettiin⁸⁾ eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen ennen kaupunginorkesterin johtajaksi tuloaan syksyllä 1914 Filharmonisen seuran orkesterissa toimimansa 7 vuoden aika sekä Helsingin sinfoniaorkesterin johtajana toimimansa 3 vuoden aika.

¹⁾ Kvsto 3 p. syysk. 40 §. — ²⁾ S:n 19 p. marrask. 22 §. — ³⁾ S:n 19 p. marrask. 23 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. kesäk. 46 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. helmik. 26 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. huhtik. 9 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. kesäk. 52 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. maalisk. 7 §.

Kaupunginorkesterin jäsen E. Huttunen, jolle sairauden vuoksi oli myönnetty ero virasta elokuun 1 p:stä 1941 lukien, oikeutettiin ¹⁾ eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen Helsingin filharmonisen seuran orkesterissa v. 1912 ja 1913 palvelemaansa yhteensä 18 kuukauden aika.

Avustukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi:

6,000 mk:n suuruisen avustuksen Helsingin työväenyhdistyksen seka-kuoro oy:lle sen maaliskuun 30 p:nä pidettävästä 50-vuotisjuhlakonsertista aiheutuvien kulujen peittämiseen ²⁾;

25,000 mk Finlands svenska sång- och musikförbund yhdistykselle käytettäväksi sen kertomusvuonna Helsinkiin järjestettävän laulu- ja musiikkijuhlan kustannusten peittämiseen, sikäli kuin juhlan tulot eivät riittäneet, sekä ehdoin, että juhlan tuottama tappio jaettiin suhteellisesti kaupungin ja muiden mahdollisten takaajien kesken ³⁾;

20,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen työväen musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestölle jaettavaksi sen niille Helsingissä toimiville osastoille, joiden tarkoituksena oli osallistua heinäkuun 5—6 p:nä Tampereella pidettäviin yhdistyksen sekä Suomen laulajain ja soittajain liiton yhteisiin laulu- ja soittojuhliin ⁴⁾; sekä

20,000 mk:n suuruisen avustuksen sen 10 jäsenkuoron osallistumista varten Tampereella heinäkuun 5—6 p:nä pidettäviin Suomen laulajain ja soittajain liiton sekä Suomen työväen musiikkiliiton yhteisiin laulu- ja soittojuhliin ⁵⁾.

Sitä vastoin valtuusto päätti evätä ruotsalaisen teatterin ⁶⁾ anomuksen ylimääräisen avustuksen saamisesta sekä Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistyksen ⁷⁾ anomuksen ylimääräisen avustuksen myöntämisestä Vallilan ulkoilmanäyttämölle.

R. Ahlströmin rahastot. Suomen taideyhdistyksen luovutettua sekä omat taidekokoelmansa että Ateneumin taidekokoelmissa olevien, m.m. R. Ahlströmin kokoelmiin kuuluvien taideteosten hallinnon ja hoidon Suomen taideakatemia-säätiölle, kaupunginvaltuusto, koska Suomen taideakatemia näin ollen oli ottanut huolekseen Suomen taideyhdistykselle ennen kuuluneet, avustusten jakamista rahastojen korkovaroista koskevat tehtävät, päätti ⁸⁾ muuttaa R. Ahlströmin rahastojen hoitoa koskevien määräysten ⁹⁾ 5 §:n kuulumaan seuraavasti:

»Varat maalauksen ja kuvanveiston avustamiseksi jakaa Suomen taideakatemia — Finlands konstakademi-säätiön palkinto- ja ostolautakunta tai se mainitun säätiön vastaava elin, joka ehkä vasteredes valitaan, täydennettynä kahdella jäsenellä, joista toisen varamiehineen valitsee A. Ahlström oy:n johtokunta ja toisen niinkään varamiehineen kaupunginhallitus.

A. Ahlström oy:n ja kaupunginhallituksen valitsemat jäsenet varamiehineen valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.»

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistöhallinnon ja urheilulautakunnan osittainen uudelleenjärjestäminen. Kaupunginhallituksen tehtyä kaupunginvaltuustolle esityksen kiin-

¹⁾ Kvsto 18 p. kesäk. 18 §. — ²⁾ S:n 14 p. toukok. 43 §. — ³⁾ S:n 12 p. maalisk. 24 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. toukok. 46 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. kesäk. 48 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. kesäk. 50 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. kesäk. 49 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. tammik. 21 §. — ⁹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 32 ja v:n 1922 kert. s. 104.